

Zasady prowadzenia badań naukowych na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego

1. Metody i środki stosowane w badaniach naukowych muszą odpowiadać charakterowi Parku Narodowego i nie mogą powodować pogorszenia jego walorów przyrodniczych.
2. Pierwszeństwo w realizacji mają badania kompleksowe, monitoringowe i inwentaryzacyjne służące doskonaleniu metod i systemu ochrony przyrody w Bieszczadzkim Parku Narodowym. W celu uniknięcia ewentualnych powtórzeń wskazane jest aby planujący badania zapoznali się z listą tematów badawczych realizowanych na terenie Parku w ostatnich latach publikowanej na stronie Internetowej Parku.
3. Badania naukowe w Bieszczadzkim Parku Narodowym mogą być prowadzone wyłącznie na podstawie pisemnego zezwolenia dyrektora Parku, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 24 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.)
4. Jeśli w związku z realizacją badań naukowych konieczne jest prowadzenie działań zakazanych na terenie parku narodowego wymienionych w art. 15 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.), uzyskanie zgody odstąpienia od zakazów w takim zakresie jest możliwe po uzyskaniu zezwolenia Ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 15 ust.3 cytowanej Ustawy.
5. Zbieranie, odławianie i przetrzymywanie gatunków prawnie chronionych może odbywać się po uzyskaniu stosownego zezwolenia zgodnie z art. 56 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.). Zgodnie z art. 56 ust 2b Ustawy o ochronie przyrody na obszarze parku narodowego minister właściwy do spraw środowiska może zezwolić w stosunku do gatunków objętych ochroną na czynności podlegające zakazom określonym w art. 51 ust. 1 i 1a oraz art. 52 ust. 1 i 1a cytowanej Ustawy.
6. Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie badań należy złożyć nie później niż miesiąc przed ich rozpoczęciem. Wzór wniosku o wydanie zezwolenia stanowi załącznik nr 1 do niniejszych zasad (dostępny na stronie internetowej BdPN).
7. W przypadku prac badawczych wymagających znacznej ingerencji w środowisko przyrodnicze i w przypadku innych wątpliwości Dyrektor Parku przed decyzją o wydaniu zezwolenia może zasięgać opinii Rady Naukowej Parku.
8. Dyrektor Parku może żądać od osoby lub instytucji, ubiegającej się o wydanie zezwolenia na prowadzenie badań, dodatkowych wyjaśnień odnośnie celu, metodyki, terminów badań, rodzaju i ilości pozyskiwanych materiałów przyrodniczych (okazów, próbek, itp.).
9. Zmiany w środowisku przyrodniczym wynikające z metodyki badań muszą być w miarę możliwości minimalizowane (np. poprzez zasypanie dołów po wykonanych odkrywkach glebowych). Po zakończeniu badań powinny być usunięte również wszystkie wprowadzone w teren elementy sztuczne i oznakowania terenów badawczych, chyba że warunki przeprowadzenia badań określone w zezwoleniu wydanym przez Dyrektora Parku stanowią inaczej.
10. Czynności badawcze podejmowane na terenie Parku nie mogą wykraczać poza ramy określone w metodyce, na którą wyraził zgodę Dyrektor Parku. Pozyskiwanie próbek i okazów przyrodniczych w trakcie eksploracji powinno odbywać się w ilości minimalnej,

rzeczywiście niezbędnej do badań, ze ścisłym określeniem pobieranej wielkości próby (próby jakościowe i ilościowe). Wyklucza się zbieranie materiałów do celów kolekcjonerskich i dydaktycznych.

11. Okazy przyrodnicze i dokumentacja naukowa uzyskane w trakcie badań w Bieszczadzkim Parku Narodowym nie mogą być przyjęte na własność prywatną osoby prowadzącej badania. Powinny być one zdeponowane w instytucjach naukowych, a Park powinien być poinformowany o miejscu ich przechowywania. Dyrektor Parku w udzielonym zezwoleniu może określić miejsce przechowywania zbiorów.
12. Badania naukowe w Bieszczadzkim Parku Narodowym mogą prowadzić tylko instytucje naukowe i organizacje proekologiczne za pośrednictwem swoich pracowników lub zespołów pracowników. Wyklucza się prowadzenie badań przez osoby prywatne, z wyjątkiem badaczy, którzy uzyskali referencje z właściwych instytucji naukowych lub Parku.
13. Studenci, którzy zamierzają wykonać badania w ramach prac magisterskich, inżynierskich, dyplomowych, licencjackich, itp. muszą przedstawiać wniosek o zgodę na ich realizację podpisany przez opiekuna naukowego. Tematy takich prac powinny być wcześniej uzgodnione z Bieszczadzkim Parkiem Narodowym.
14. Zezwolenie wydawane jest imiennie dla osoby prowadzącej badania w terenie na czas określony (zwykle do końca roku kalendarzowego). Przed rozpoczęciem prac w terenie należy zgłosić pobyt na terenie Parku u konserwatora właściwego obwodu ochronnego – leśniczego - telefonicznie zgodnie z wykazem numerów podanych w Zezwoleniu (lub w przypadku trudności z komunikacją w dyrekcji Parku). W trakcie prac w terenie zezwolenie należy przedstawiać na każde żądanie pracowników Służby Parku. W przypadku badań w pobliżu granicy państwowej należy poinformować właściwą placówkę Straży Granicznej.
15. W przypadku, gdy badania trwają więcej niż rok (sezon), w kolejnych latach należy wystąpić o przedłużenie pozwolenia w ramach kontynuacji tematu badawczego. Warunkiem uzyskania zgody na kontynuację badań jest przedłożenie wyników prac w formie sprawozdania. Wraz z prośbą o przedłużenie zezwolenia należy przesłać sprawozdanie z wykonanych w danym roku prac badawczych. Brak sprawozdania może być podstawą do nie udzielenia zgody na kontynuację badań lub nie wydanie zezwolenia na prowadzenie badań w przyszłości. Pismo o przedłużeniu zezwolenia należy przesłać do dyrektora Parku nie później niż do 31 stycznia roku, w którym będą prowadzone badania.
16. Osoba posiadająca zezwolenie na prowadzenie badań w Parku może korzystać z pomocy osób towarzyszących w trakcie prowadzenia prac terenowych, zgodnie ze stosownym wpisem w zezwoleniu. Osoby towarzyszące prowadzącemu prac terenowych mogą korzystać z uprawnień wynikających z zezwolenia wyłącznie w obecności osoby, posiadającej imiennie zezwolenie na prowadzenie badań.
17. Osoba prowadząca badania w uzasadnionych przypadkach może uzyskać zezwolenie na poruszanie się samochodem po drogach innych niż publiczne. Zezwolenie wydaje się na konkretne odcinki dróg (Suche Rzeki, Górny San, Caryńskie) na samochód, którego numer rejestracyjny zawarty jest w wydanym zezwoleniu. W przypadku uzyskania zgody na poruszanie się samochodem poza drogami publicznymi, podczas postoju należy skserokopię zezwolenia pozostawić za szybą samochodu.

18. Po zakończeniu badań (zamknięcie tematu badawczego, obrona pracy magisterskiej itp.) instytucja prowadząca badania zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy złożyć sprawozdanie zbiorcze zawierające informację o wynikach badań, sposobie udostępnienia, publikacji i miejscu przechowywania materiałów przyrodniczych, które posłużyły do wykonania pracy.
19. Dyrektor Bieszczadzkiego Parku Narodowego może zobowiązać jednostkę badawczą prowadzącą badania na obszarze Parku do zebrania drugiego kompletu materiałów naukowych i przekazania go do Parku. O żądaniu tym instytucja ta winna być uprzedzona przy uzyskiwaniu prawa prowadzenia badań w Parku Narodowym.
20. Jednostka badawcza zobowiązana jest przekazać do biblioteki Parku dwa egzemplarze opublikowanych wyników prac wykonywanych na terenie Parku (książki lub odbitki), a w przypadku, gdy praca nie jest przeznaczona do publikacji - jeden egzemplarz dokumentacji właściwej dla danej dyscypliny naukowej.
21. Osoby znajdujące się na terenie Parku w związku z prowadzonymi badaniami mają obowiązek przestrzegania zasad porządku prawnego obowiązującego na terenie Parku (prawne przepisy ochrony przyrody, przepisy ochrony przeciwpożarowej itp.)
22. Niedopełnienie obowiązku zgłoszenia pobytu na terenie Parku u właściwego konserwatora, nie nadesłanie sprawozdania we właściwym terminie oraz inne naruszenia powyższych zasad mogą skutkować wstrzymaniem bieżącego zezwolenia na badania lub brakiem zgody na kontynuację badań w kolejnych sezonach
23. Prowadzący badania naukowe poza szlakami turystycznymi, powinni zachować szczególną ostrożność z uwagi na podwyższone ryzyko wypadków. Park nie ponosi odpowiedzialności za bezpieczeństwo osób prowadzących badania naukowe na terenie Parku.

Opracowano na podstawie zarządzenia nr 34 Dyrektora Bieszczadzkiego Parku Narodowego z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie udostępnienia obszaru Bieszczadzkiego Parku Narodowego do badań naukowych